

EL CENTRE AUTONOMISTA DE DEPENDENTS DEL COMERÇ
I DE LA INDUSTRIA ENTRE 1903 I 1923

- I I -

NOTES

de la "Revista Anyal" de 1914, p. 229 i 230 i les de la mateixa publicació, p. 110, l'estadística de socis extreta de la "Revista Anyal" 1914, p. 229, assenyala 61 socis el 31 de maig de 1904, és a dir, per al curs 1903-1904, que esdevenen 114 el curs següent, xifra la qual, a l'igual que les posteriors, és la mateixa en la font citada de la "Revista Anyal" de 1914, p. 229 i en la de la mateixa publicació, p. 110; solament la xifra corresponent a l'exercici 1913-1914 és lleugerament diferent en una estadística i en l'altra (1141 i 1160 respectivament), el més segur per prendre una data diferent com a punt de referència. També hi ha algunes lleugeres variacions entre l'estadística de "capitals i subsidis" que pren com a punt de partida la data del 31 de maig de cada any i la que parteix de la consideració global de cada curs: 1246 el 31 de maig de 1905 i 1197 per al curs 1904-1905; 3340 i 3330, 6584 i 6570, respectivament per al 31 de maig de 1906 i 1907 i per als cursos 1905-1906 i 1906-1907; per a l'any i curs següent la xifra és idèntica en ambdues fonts; 15.662 i 19.616, i 14.906 i 18.373 respectivament per als dos anys i cursos següents; la xifra varia més en la comparació de la del 31 de maig de 1911 (28.017) i de l'exercici 1910-1911 de l'altra font (23.427); i és idèntica en els tres anys i exercicis següents en ambdues fonts. Val a dir que les xifres de la "Revista Anyal" 1914, p. 230 coincideixen amb les que aporten els escrits-"ressenyes" de les revistes anyals del CAOCI, que també prenen com a punt de referència la data del 31 de maig: V. "Revista Anyal" de 1910, p. 128; ibid 1911, p. 200; ibid 1912, p. 173; ibid 1913, p. 357. Cada "Revista Anyal" esmentada detalla també la composició dels subsidis pagats per la Secció de Socors Mutus així com la del capital de la mateixa, dades que l'escrit-"ressenya" d'Antoni Caballer -llevat de la composició del capital- publicat a la revista esmentada de 1914, p. 110, reproduceix en l'estadística a dalt reflectida.

Pel que fa al butlletí "Acció", el número corresponent de cada mes de juny, publicava un extens "estat general de comptes" de la Secció Permanent de Socors, corresponent a l'exercici finit.

(816) Com pot veure's a les estadístiques a dalt reproduïdes, l'alça -

en les quantitats de subsidis experimentà una inflexió el curs - 1912-1913; així de 7920 pts. en subsidis que hom assenyalava per al 31 de maig de 1912, es retrocedia a 5462 a la mateixa data de 1913; la xifra augmentava novament en el curs 1913-1914, i el 31 de maig d'aquest darrer any arribava a 7.233. La darrera estadística reproduïda a dalt permet seguir amb detalls l'evolució dels diversos conceptes de subsidis.

(817) Aquests escrits que publica la "Revista Anyal" sobre la Secció - de Socors Mutus, no són memòries, com s'esdevé amb les altres -- seccions, sinó ressenyes que porten el títol generalment de Sec-- ció Permanent de Socors Mutus, llevat de la que publica la "Re-- vista Anyal" 1910, que avantposa el terme "Notícies de..." Igual ment, tret de les que publica la "Revista Anyal" de 1910 i la de 1911, inèdites, les que publica la "Revista Anyal" de 1912, 1913 i 1914, van signades per Antoni Caballer, president de la Secció.

(817 bis) La Secció Permanent de Socors Mutus, adreçava també, el mes de setembre de 1910, als socis del Centre, una circular de propa ganda, reproduïda a "Acció" d'octubre de 1910, p. 5-6, la qual - assenyalava que "fa prop de sis anys que fou creada en el nostre Centre aquesta Secció de Socors Mutus (...) i tenint en compte - que per a disfrutar d'aitals beneficis forçosament devia l'asso ciat pagar doble quota, es feu voluntari l'ingrés a la Secció, - per quin sol fet, encara que sigui trist esmentar-ho, són molts, són moltíssims els nostres companys que amb una apatia inexplica ble han restat i resten encara indiferents a aquesta obra coope rativa, sense fixar-se ni tan sols per egoisme, en els auxilis - immediats que li podria proporcionar".

(818) Secció Permanent de Socors Mutus.- "Revista Anyal" 1911, p. 198-199.

(819) CABALLER, A.- Secció Permanent de Socors Mutus.- "Revista Anyal" 1912, p. 172. "(...) no obstant -continuava Caballer-, a pesar - de la creixença ràpida, feta en el transcurs de vuit anys, de la que n'estem orgullosos, entenem que no podem donar-nos per satis fets. El nombre de dependents de comerç a Barcelona és molt im-- portant i les estadístiques, que presentem en comparació amb dit

nombre, relativament migrades; i una institució de caràcter gremial no ha de parar fins haver aconseguit allistar a la majoria dels individus que componen el gremi. És ben cert que en aquesta tasca lluitarem amb l'escepticisme d'alguns, amb la indiferència de molts i amb l'egoisme de la majoria; hi ha que quan està bo - pensa que mai ha d'estar malalt, mes tot això ho aconseguirem si exercim un constant apostolat tots els que creiem fermament en la bondat de les doctrines mutualistes."

(820) CABALLER, A.- Secció Permanent de Socors Mutus.- "Revista Anyal" de 1914, p. 100. El butlletí "Acció" que comentava la xifra de - 1000 socis abastada per la Secció, és el de novembre de 1913, p. 5.

(821) V. p. 15 del primer capítol. Les quantitats romangueren les mateixes allí citades durant aquesta etapa. Els butlletins "Acció" recordaven freqüentment aquests subsidis i llurs quantitats, a - l'ensens que l'"assistència mèdica gratuïta a domicili, i al local de la societat; a més del servei també gratuït, de la Quinta de Salut "La Alianza" (...)" ("Acció" de maig de 1912, p. 4.).

(822) V. p. 73-74. "Acció" de desembre de 1909, p. 8, recordava que la Secció de Socors Mutus, en "començar aquest curs" havia establert aquest estalvi "per als associats de 15 a 20 anys que s'hi allistin".

L'octubre de 1910, la mateixa secció, distribuïa una circular entre els socis explicativa de les condicions d'aquell estalvi i - que "Acció" de novembre de 1910, p. 5-6, reproduïa. "Els catalans patriotes -hom hi escrivia-, els que a tothora en nostra acció social avantposem la qüestió prèvia de les reivindicacions - de Catalunya, jamai oblidarem i sempre recordarem a nostres compatricis, que una de les nostres aspiracions, que un dels nombres més importants del nostre programa, és la implantació a nostra terra del servei militar voluntari, abolint per sempre l'actual injustícia del servei de quintes". I, més endavant, assenyala: "Per això, l'any passat volguent portar a la pràctica una idea exposada amb molt encert per un admirador de la nostra obra, establírem reglamentàriament un estalvi especial per a la redemp

ció de quintes"; i, després, reproduïa els articles del Reglament "que expliquen les condicions de com deu fer-se dit estalvi". També, "Acció" de setembre de 1910, p. 8.

(823) V. capítol segon d'aquest treball, p. 62 i 74 . V. també la p. 164 i la nota 404 d'aquest capítol. "Acció" de desembre de 1909, per exemple, p. 6-7, recomanava a tots els socis del CADCI -car estava obert a tots encara que no estiguessin inscrits a la Secció de Socors Mutus-, "amb el fi de poder organitzar en deguda forma dit servei", i que encara no ho haguessin fet que se servissin "omplir i firmar, posant-hi el major nombre de detalls -- possibles, la fulla que junt amb l'"Acció" de dos mesos passats els vàrem enviar per a dit objecte i que malgrat nostres repetits precis, la majoria dels socis no han complimentat". "Acció" de gener de 1910, p. 4, inseria novament la mateixa recomanació. També el mateix butlletí dels mesos de juliol de 1910, p. 6; de novembre de 1910, p. 4; de desembre 1910, p. 3; de març de 1911, p. 3; d'abril de 1911, p. 3.

(824) "Revista Anyal" 1914, p. 224. "Acció", abril 1910, p. 6.

(825) "Revista Anyal" 1914, p. 224.

(826) V. capítol segon, p. 74 . El 30 de juny de 1910, eren designats representants de la Secció de Socors Mutus al si d'aquella Junta Consultiva, Antoni Roca i Codina, president de la Secció, i Francesc Lluch i Banús, vocal directiu; el 14 de juliol de 1911, ho eren Antoni Caballer i Aviñó, Cosme Illescas i Carreras, Francesc Lluch i Banús, i Josep Soldevila i Camps; el 24 de juliol de 1912, eren delegats Antoni Caballé i Aviñó, Ernest Bretó i Nolla, Josep Batalla i Solé, i Rafael Llinàs i Olivella; el 27 de juny de 1913, ho eren Josep Batalla i Solé, Josep M. Ribas i --- Puig, Amadeu Tous i Marsans, i Miquel Puig i Casanovas; i el 1 de juliol de 1914, "tenint dret a nomenar un delegat per cada -- cent socis, s'acorda que ho siguin tots els individus de la Junta".- "Revista Anyal" 1914, p. 224-227, i "Revista Anyal" 1915, p. 257.

"Acció", comunicava també les millores que introduïa "La Alianza", com la de juliol de 1910, p. 7, que comunicava que la "Quinta" -

havia establert una "secció especial per a assistir a les dones en els parts difícils"; o recordava el dret dels socis malalts - "a ocupar un dels dos llits, propietat de la Secció, que tenim disposats a la Quinta (...) per la quota diària de tres pessetes (recordi's que la Secció paga al soci cinc pessetes diàries)" - ("Acció", desembre 1910, p. 4).

- (827) La Junta General Extraordinària de la Secció, el 4 de març de -- 1911, acordava "destinar fins a 20.000 pessetes, del capital sobrant de la Secció, en l'adquisició d'obligacions de les que el Centre emeti amb motiu del casal propi que es proposa construir, sempre que la venda dels valors en què estaven invertits els cabals no ocasioni pèrdua ni dany material". Hom acordava també -- "que la subvenció del 15% que es cobra del Centre, es faci efectiva en obligacions, reservant-se la Secció el dret de cobrar-la en metàl·lic si les circumstàncies ho fessin necessari".- "Revista Anyal" 1914, p. 224-225. També, "Acció", març 1911, p. 2-3, i -- "Acció" d'abril de 1911, p. 3. Segons aquest butlletí darrer, la proposició fou aprovada per unanimitat.

Rafael Pons, per la seva banda, a la Memòria del Consell Directiu. Curs de 1910-1911, a la "Revista Anyal" de 1911, p. 160, as senyalava que gràcies a l'"abundància de diners", fruit de l'augment de socis que havia experimentat la Secció de Socors Mutus, aquesta havia "pogut prendre un acord, que podem qualificar de -- patriòtic envers el Centre"; i, subratllava poc després, que el Consell Directiu havia "acordat recomanar a la Comissió Administrativa de l'Edifici Social que si la Secció de Socors Mutus con verteix en obligacions del Centre els valors d'altres menes que ara té, i en la venda d'aquests s'hi perd en relació al que li costaren, dita Comissió Administrativa li aboní la pèrdua hagu-- da".

- (828) El 13 d'octubre de 1911 hom nomenava una ponència formada per -- Cosme Illescas i Carreras i Francesc Lluch i Banús, per a què es estudiessin "els Estatuts de la Secció i proposin les reformes que deurien introduir-s'hi en virtut de certes deficiències que s'hi han notat". V. "Revista Anyal" 1914, p. 225 i 226.
- (829) A la Junta General Ordinària del 14 de juny de 1913, es nomenava

una comissió formada per Antoni Caballer, Amadeu Tous, Antoni Roca i Codina i Josep Sala i Ricol, "amb el fi de veure si és possible concedir un subsidi per a la vellesa als socis, ja sigui amb la sola força econòmica de la Secció, ja sigui en combinació amb alguna entitat".- "Revista Anyal" 1914, p. 226-227. La Comissió nomenada, presentaria l'any següent, a la Junta General Ordinària del 13 de juny de 1914, el dictamen demanat, les conclusions finals del qual foren aprovades i, en conseqüència, hom acordava "confiar a una persona competent l'estudi definitiu del segur de pensions per a la vellesa, així com tots els subsidis actualment establerts, per a saber de manera certa si responen a la base econòmica en què es fonamenta la Secció".- "Revista Anyal" 1914, p. 228. Les Conclusions de la comissió nomenada per a l'estudi de les pensions per a la vellesa, títol del dictamen esmentat eren reproduïdes a la "Revista Anyal" 1914, p. 150-155.

- (830) El servei "en pocs dies" era utilitzat per "uns 400 socis".- "Revista Anyal" 1914, p. 226. "Acció" de gener de 1913, p. 4-5, assenyalava la mateixa xifra. "Als detractors de Catalunya -indicava "Acció"-, aquells que creuen o volen fer creure que els autonomistes només servim per a fer mitings i manifestacions sorolloses tot cantant Els Segadors, haurien pogut convencer-se de son erro si haguessin visitat nostra secretaria, convertida en dispensari, durant aquestes passades setmanes". La Junta Directiva de la Secció, per una altra banda, agrafia als metges Joaquim Bas, Guifré Coroleu, i J. Girona i Trius -aquest darrer metge de la Secció fins l'abril de 1913, en què, per haver dimitit d'aquesta funció, fou substituït per Francesc Chacon ("Acció", maig 1913, p. 4)- "per haver-se prestat a vacunar gratuïtament".
- (831) El 6 de juny de 1913. "Revista Anyal" 1914, p. 226.
- (832) "Acció" de desembre de 1911, p. 4, sota el títol Nostre Dispensari, cridava l'atenció sobre els avantatges que oferia el "pacte o federació" amb "La Alianza"; concretament, indicava, la Quinta de Salud La Alianza té establert, al seu local del carrer de Còrcega (...), i gratuït per a tots els socis d'aquesta Secció de Socors Mutus, un dispensari mèdic del més complert que hi ha a Barcelona"; i, seguidament, assenyalava el quadre d'especiali-

tats, metges, dies i hores de visita. A partir d'aquest mes, --- "Acció", regularment, recordava l'existència d'aquest dispensari i reproduïa el quadre esmentat d'especialitats, metges, dies i hores de visita: així, els números de gener de 1912, p. 4; febrer, p. 3; març, p. 3; abril, p. 3; maig, p. 4-5; agost, p. 6; octubre, p. 5-6; novembre, p. 4-5; desembre, p. 4, el qual assenyalava que el Consultori, entre el 10 d'octubre i el 10 de novembre darrer, havia prestat servei a 31 malalts, atenció a 192 visites, i hom hi havia donat 27 "injeccions hipodèrmiques"; mesos tots dins de l'any 1912; gener de 1913, p. 5; i abril del mateix any, p. 5.

- (833) "Revista Anyal" 1914, p. 225. La ponència esmentada era formada per Cosme Illescas i Carreras, Joan Cabré i Fuig, Josep Soldevilla i Camps, i Rafael Llinàs i Olivella.

Rafael Pons, a la Memòria del Consell Directiu, del curs 1911-1912, publicada a la "Revista Anyal" de 1912, p. 120, manifestaria que "l'actuació serena i reposada de la Secció de Socors Mutus va fent la seva via ascendent (...). Però, l'estat altament satisfactori de sa hisenda no impideix que, mirant a l'esdevenidor, comenci a dibuixar-se en son sí una probable reforma d'estatuts, encaminada a eixamplar directament la seva acció altruística amb la instal·lació d'un dispensari propi, i també encaminada a garantir i protegir més eficaçment els interessos dels seus associats."

- (834) "La Junta -escriu aquesta en un dictamen presentat sobre la qüestió- fa molt temps que acaricia aquesta idea (l'establiment d'un dispensari al Centre), però com tota reforma transcendental vacil·lava proposar-la; fins que el prop passat desembre, amb motiu de l'alarma haguda a Barcelona amb la pigota, va convencer-se pràcticament de la utilitat que aquesta reforma reportaria a la nostra classe. L'èxit que obtingué la vacunació al Centre, és l'argument més poderós per a animar-nos a realitzar sense vacil·lacions el que avui creiem d'imperiosa necessitat." Secció Permanent de Socors Mutus.- "Revista Anyal" 1913, p. 348.

- (835) Rafael Pons, a la Memòria del Consell Directiu, del curs 1912-1913, reproduïda a la "Revista Anyal" 1913, p. 306, assenyalava

que la Secció de Socors Mutus "enquany ha estudiat i proposat varies reformes, que de temps venien iniciant-se i que jo recorde - ja n'apuntava la possibilitat en la meua memòria reglamentària - de l'any passat (V. nota 833 d'aquest capítol). Però els inscrits a la Secció són aprop de 900, lo qual representa ja una multitud, i com a veritable que efectivament en són, es comprèn que en certs moments se comportin com a tal, amb totes les qualitats i defectes de les multituds, que indistintament poden convertir-se en -- avantatges o en inconvenients, segons els cassos. Així, no és de -- sorprendre que, en el de les reformes proposades per la Secció, un greu apassionament accidental, d'aquells que no escolten bones -- raons, aconseguís apoderar-se d'una bona part dels assistents a -- l'assemblea en què es discutien dites reformes, i privés d'acordar les en el sentit tan extens i complet com era de desitjar. Empe-- rò, també cal reconèixer que els diferents estats d'opinió pro-- duïts en aquells moments, tant els d'una banda com els de l'altra, no obairen més que a un sol objecte general de l'assemblea, no tenien altra tendència sinó aquella hermosa finalitat, sempre obser-- vada per tots vosaltres, de mirar pel millor benestar social, ce -- preocupar-vos per la contínua progressió ascendent de nostra bran-- ca de socors. Degut a això, el que en segons quines associacions - potser hauria estat motiu de fatals conseqüències, a casa nostra - no sols acabà entre mig de la més perfecta harmonia, sinó que enca -- ra donà lloc a un esclat final d'entusiasme, que ens lligà més i - més amb el sagrat llaç del mutualisme. I mentre els propòsits de - separar-nos de la Quinta de Salut La Alianza prenen força d'actua -- litat i el convenciment de la seva conveniència s'infiltra en el - pensar dels socis, preparant-ho tot per al dia que el Centre es de -- cideixi a establir una clínica per al seu ús particular, un fet im -- portantíssim, una millora positiva queda establerta a l'acabar el present curs, i és que la Secció de Socors Mutus ja posseix un dis -- pensari propi."

- (836) Dictamen que presentà la Junta de Govern de la Secció Permanent de Socors Mutuus referent a la possibilitat de la instal·lació en son estatge social d'un dispensari mèdic gratuït per a ús dels socis i llurs famílies.- Dins de la ressenya Secció Permanent de Socors Mutuus.- "Revista Anyal" 1913, p. 347-355.

El dictamen subratllava el fet que "el dependent de comerç moltes vegades descuida la seva salut més del que seria convenient; degut a què les hores de visita dels metges no són compatibles amb les del seu treball", com a "punt fonamental" en proposar "l'establiment del dispensari en el Centre". Assenyalava les reformes necessàries per a aquest establiment, concretament una "nova organització dels gastos de la Secció", per a la qual cosa replantejava la continuïtat de la federació amb "L'Aliança", la qual reportava "una utilitat molt relativa pel que es refereix a la majoria dels socis" i en canvi les despeses eren "vertaderament exorbitants"; el dictamen reproduïa una estadística dels malalts assistits a la clínica "L'Aliança" des de 1908 a 1912, del cost de les operacions i del pagat a aquesta clínica en el mateix període, per a concloure: "Comparant les anteriors xifres es veu clarament el que havem afirmat: per a atendre setze individus, dels quals nou són socis i set corresponents a famílies de socis, ha estat necessari el sacrifici de la secció de tres mil vint pessetes setanta cèntims, en cinc anys. Ara bé, si tenim en compte que podem aconseguir els mateixos avantatges, amb molt menys despeses, entenem que ningú no trobarà desencertat que trenquem nostra actual federació." Com a compensació als socis, pel trencament de la federació hom oferia els serveis de la "clínica del Sr. Soler". El dictamen plantejava també la revisió del contracte del metge. Tot plegat havia de suposar un estalvi per als socis, fet que permetia de plantejar "la conveniència d'establir una quota d'entrada, amb destí exclusiu per a foment del dispensari; a la vegada que creu necessari -la Junta de Govern- que, amb caràcter de reintegrable amb els nous drets d'entrada, es destini una quantitat dels fons generals de la Secció, per a la deguda instal·lació". Hom hi afegia el remanent de diners existent per al moblament de "La Alianza" i el que "és tregués dels mobles actuals de nostra propietat" en aquesta clínica. Les xifres sobre el sosteniment del dispensari, "estalvi en virtut de les reformes esmentades" i despeses, completava el "plà econòmic per a la realització del futur dispensari"; hom proposava, finalment, el reglament d'aquest darrer.

trencament de la federació amb "La Alianza", amb el corresponent canvi de clínica, que proposava el dictamen abans esmentat, pel que és de creure que aquesta fou la qüestió que suscità l'apassionament de l'assemblea sobre el que parlava Rafael Pons (n. --- 835). Sí, en canvi, s'acceptà l'establiment d'un dret d'entrada, com hem vist abans (n. 828).

V. "Acció" dels mesos de maig de 1913, p. 4-5; juny 1913, p. 3; i juliol de 1913, p. 6-7 que reproduïa les esmenes introduïdes als estatuts (encara que "Acció" parla de "Reglament", les esmenes corresponen als Estatuts de la Secció), les quals, a part de la inclusió de l'esmentat dret d'entrada, suprimia la referència a la clínica "La Alianza" i es parlava de la "clínica amb la que tingui contracte la Secció" (V. articles 29, III; 40, III; i 68 del nou redactat).

(838) "Revista Anyal" 1914, p. 226. "Acció", juny 1913, p. 3, i "Acció", juliol 1913, p. 6. El soci, a partir d'ara, havia de pagar una quota mensual de 1'60 pts (1'50 més 0'10 de quota transitòria).

(839) "Revista Anyal" 1914, p. 227. Tenien dret a utilitzar els serveis del dispensari, "tots els socis del Centre, i les seves mullers, pares, sogres, germanes i fills, excluint els varons majors de 15 anys". Els serveis eren gratuïts per als socis de la Secció, i havien de pagar "10 cèntims de pesseta per cada visita" els qui en fossin del Centre, però no de la Secció. També, "Acció", d'agost de 1913, p. 5.

(840) El mateix dia 23 de juliol de 1913, començava a funcionar el Dispensari, amb els metges Francesc Chacon a càrrec de les malalties de medicina general, cirurgia i ginecologia, i Joaquim Bas i Soler de les malalties de la pell i de la infantesa, segons la "Revista Anyal" de 1914, p. 227. Segons, "Acció" de juliol de 1913, p. 6, "oportunament", s'havia fixat "a la pissarra d'aquesta secció l'avís anunciant que des del dia 23 de juny prop passat podien utilitzar els socis del Centre, el dispensari que hem instal·lat en nostre local". V. també "Acció", juliol 1913, p. 5.

El 30 d'agost de 1913, s'augmentaven els serveis del dispensari amb les especialitats de malalties nervioses, de la vista, i de

la gola, nas i orelles, a cura dels metges Guifré Coroleu, Francesc Caballé i Josep M. Pouplana, respectivament. "Revista Anyal" 1914, p. 227. "Acció" de setembre 1913, p. 10-11. "Acció", d'octubre de 1913, p. 6, indicava que "dificultats de darrera hora han privat que el Dr. Guifré Coroleu pugués encarregar-se de la seva especialitat (...) però esperem que dintre del mes actual - podrà inaugurar-se aquesta branca". "Acció" de novembre de 1913, p. 5 l'inclou dins del quadre de metges.

El 23 de setembre de 1913, s'hi afegia l'especialitat de malalties de les vies respiratòries a cura de Josep Barella. "Revista Anyal" cit., p. 227. "Acció", octubre 1913, p. 6. Aquest mateix butlletí, informava d'un donatiu de la casa Vicenç Ferrer d'ortopèdia de material d'aquest caire.

"Acció" de novembre de 1913, p. 5, per la seva banda, assabentava que hom havia efectuat 241 visites al dispensari d'ençà de la seva inauguració (226 a socis de la Secció o membres de llurs famílies i 15 a socis del Centre o membres familiars). Els mesos següents, el butlletí "Acció" anava publicant les xifres corresponents al nombre de malalts de cada especialitat, visitats durant el mes, al dispensari; així, "Acció" dels mesos desembre de 1913, p. 6, gener de 1914, p. 6, febrer, p. 5, que anunciava, a més, l'establiment d'una especialitat de dentista, a cura d'Eugeni Bofill, la qual interinament funcionaria a la seva consulta particular, fins que el dispensari posseís el material escaient, servei, per una altra banda, que segons "Acció" de març, p. 4-5, -- rutllaria amb tota regularitat a partir de mitjans de febrer i -- solament per als socis de la Secció i les seves famílies mentre la consulta no s'establís definitivament al local del CAOCI. -- Alhora, el butlletí subratllava les nombroses visites dels socis i hom expressava el desig de traslladar-se el més aviat millor -- al nou hostatge de la Rambla de Santa Mònica: així "Acció" cit. de març, p. 5; abril p. 4. "Acció" de maig de 1914, p. 5-6, -- tra les estadístiques i informacions sobre el dispensari, informava del descompte d'un 10% que havien obtingut d'una farmàcia -- per als socis del Centre. Les obres d'instal·lació al casal de -- la Rambla de Santa Mònica, obstaculitzarien el funcionament complet del dispensari; primer, des del 25 d'abril, deixà de fun--

cionar ("Acció" de maig, p. 5), després, rutil·laria parcialment a partir de finals de maig o començament de juny ("Acció", juny -- 1914, p. 5), per anar normalitzant-se els serveis, malgrat que -- "Acció" d'agost de 1914, p. 5, indiqués que aquests s'havien re-- prés "encara que amb deficiència, per defectes d'instal·lació" -- (També, "Acció", juliol, p. 4).

"Ens podem enorgullir de posseir un Dispensari a l'altura dels -- millors de Barcelona, i sens dubte, el millor de totes les enti-- tats similars que n'hagin establert", comentava hom a l'"Acció" esmentada d'agost de 1914, p. 5 a la vista de la seva instal·lació al nou local.

"Acció" de setembre de 1914, p. 10, enfi, informava que, "enlles-- tides les obres d'instal·lació, ha reanudat els seus serveis amb tota regularitat aquesta important dependència de la nostra entitat".

(841) PONS I FERRERAS, R.- Memòria del Consell Directiu. Curs de 1913-1914.- "Revista Anyal" 1914, p. 76: "Semblant fet --l'augment de socis--, en el que pertoca a la Secció de Socors Mutus presenta -- la particularitat de què l'augment és major en aquests darrers -- temps del que mai ho havia estat abans. La Secció compta amb més de 1.200 socis, i no cal dir que els seus cabals augmenten també en proporció semblant, en termes que arriben a constituir un capital d'unes 60.000 pessetes. La seva situació econòmica és, -- doncs, immillorable, per anar escometent les reformes iniciades en el curs passat, de les quals la més urgent l'organització del dispensari, que ha quedat definitivament instal·lat en aquesta -- casa pròpia, amb tota l'extensió necessària per al servei de --- tots els socis del Centre, àdhuc dels qui no pertanyen a la Secció de Socors."

(842) V. p. 94-95. El 22 de febrer de 1910, per iniciativa del secreta-- ri de la Junta de la Secció Especial d'Esports i Excursions, -- aquesta acordava de "demanar al Consell Directiu del Centre que s'acordi traspassar la Secció Especial d'Esports i Excursions a Secció Permanent d'Esports i Excursions, amb el mateix caràcter de les altres Seccions Permanents que componen el Centre".- "Re-- vista Anyal" 1914, p. 271. A la Memòria d'aquesta secció, del -- curs 1909-1910, J. Elias, recordava també aquesta demanda de la

Junta de la Secció al Consell Directiu perquè li fos "concedida l'autonomia, que ens representaria l'avantatge de tenir representació directa en el dit Consell".- "Revista Anyal" 1910, p. 135-136.

Esdevinguda Secció Permanent, el 11 d'agost de 1910, celebrava Junta General Extraordinària per a aprovar el seu reglament interior i per al nomenament del nou càrrec de vocal del Consell Directiu que recaigué en Joan Rigol. V. "Revista Anyal" 1914, p. 273 i "Acció" d'agost de 1910, p. 4. La Junta de la Secció, era formada, el 25 de juny del mateix any, per Narcís Cuyàs i Pare--ra, president; Joan Rigol i Font, vice president; Romà Fujol i Servat, caixer; Joaquim Elias i Juncosa, secretari; Miquel Bayona i Duran i Pere Solano, vocals d'esgrima; Siró Queralt i Biosca, Joan Serrià i Zarauz, i Salvador Mestrat i Riu, vocals de --gimnàs.- "Revista Anyal", 1914, p. 272. Subratllem, la figura de Jaume Riera i Colom que fóra secretari d'aquesta secció, a partir de juny de 1911, durant tot aquest període i bona part del --següent.

(843) Efemèrides de la Secció Permanent d'Esports i Excursions.- "Re--vista Anyal" 1914, p. 261. "L'esforç mental dels estudis, el tre--ball sedentari, l'activitat dels negocis o la intensitat de sen--timents patriòtics que concorren en la majoria d'aquells associ--ats -hi afegia hom-, exigeixen la pràctica d'uns exercicis corpo--rals, degudament regits, que reposin llurs intel·ligències, que vi--goritzin llurs musculatures, que els comuniquin una sensació --d'esplai reparador de les energies esmerçades i que ben sovint --serveixen també per a fer-los conèixer les nombroses bel·leses na--turals de nostre territori patri".

(844) Paral·lelament a les classes de les Escoles Mercantils Catalanes es desenrotllaven aquestes, a cura de Josep Figueres (Gimnàs) i Josep Muntaner (Esgrima), segons el butlletí "Acció" de setembre dels anys 1910, p. 11; 1911, p. 8; 1912, p. 8; 1913 (p. 10); i --1914 (p. 12); els butlletins corresponents al mes de setembre --dels dos darrers anys citats, no anunciaven les classes d'esgri--ma. La quota, segons la mateixa font, era de dues pessetes mensy als per a la de gimnàs i de cinc per a la d'esgrima, tret del --curs 1912-1913, en què la d'esgrima fou rebaixada a tres pesse--

tes, probablement per a estimular-ne l'assistència que no era -- nombrosa.

Pel que fa referència, precisament, a l'assistència, les memòries en subratllen l'augment progressiu, tret de les classes d'esgrima; així, J. Elias a la Memòria de la Secció Especial d'Esports i Excursions, curs 1909-1910, abans citada, subratllava -- que "l'assistència a la classe de gimnàs" havia "augmentat en relació als cursos passats, arribant a un terme mig mensual de 50 alumnes" mentre que "a la sala d'esgrima l'assistència" s'havia "quedat estacionària" o havia "augmentat, encara que poc" ("Revista Anyal" 1910, p. 131). El mateix Elias, a la Memòria de la secció del curs 1910-1911, donava la xifra de 82 matrícules per a la classe de gimnàs, en el primer mes del curs, fet que obligava a "prendre algunes mides restrictives (...) degut a l'escassetat de local", mentre que indicava que "no podem dir altre tant de la classe d'esgrima, que per ara segueix estacionària" si bé "bo serà fer constar que aquest fet es produeix en general a totes les sales de la ciutat" ("Revista Anyal" 1911, p. 214).

Pel que fa a l'esgrima, finalment, la Junta de la Secció, a través d'"Acció" de gener de 1913, p. 7, demanava als socis que -- "havent estat suprimida temporalment la classe d'esgrima", agrairia "tota idea encaminada a la implantació d'una nova classe ja sigui d'esgrima o d'altre exercici en substitució de la darrerament dissolta". A partir d'ara, hom deixava d'anunciar aquesta classe en començar cada curs.

- (845) Les Efemèrides de la Secció Permanent d'Esports i Excursions, a la "Revista Anyal" de 1914, esmenten 62 excursions, entre el dos de gener de 1910 i primers de juny de 1914, corresponent 19 a -- 1910, 17 a 1911, 11 a 1912, 8 a 1913, i a la meitat de l'any -- 1914. Per cursos, i prenent la data del 31 de maig com a punt de partida, entre el 1 de juny de 1909 i primers del mateix mes de 1914, hom feu 68 excursions: 17 el curs 1909-1910; 16 el curs -- 1910-1911; 14 el 1911-1912; 11 el 1912-1913; i 10 el 1913-1914; un ritme decreixent com podem veure, potser perquè alguns es decantaven cap als nous esports introduïts com el futbol.

Algun cop, com el 17 d'abril de 1910, l'excursió es feia en combinació amb una altra entitat, en aquest cas amb el Centre Excurs

sionista del Vallés. El 4 i 5 de febrer de 1911, "un bon nombre de socis" es traslladaven "a Ribas amb motiu dels Concursos organitzats pel Centre Excursionista de Catalunya" i feien "una excursió al cim del Taga (2.072 m.)".- "Revista Anyal" 1914, p. - 271 i 274.

Algun cop hom feu ressenyes o conferències sobre excursions, com el 22 de gener de 1910, sobre l'anada al castell de Montsoliu, a cura del soci Enric Cubas, o el 9 de març de 1912 sobre "una excursió per l'Alt Pallars i Vall d'Aran", amb projeccions, a cura de Joan Rigol.- "Revista Anyal" 1914, p. 270 i 279.

El butlletí "Acció", finalment, donava extenses referències de - les diverses excursions fetes. La "Revista Anyal", per una altra banda, publicava també recensions: així la de 1910, conté a part del text de la Conferència de W. Coroleu.- impressions d'un viatge a la Bosnia i a la Herzegovina (p. 49-84) Trescant per la Vall d'Andorra, ressenya a cura de J.R. i C (p. 84-90), i la de l'Excursió hivernenca a Montgrony i cim de Pedra Picada (p. 91-94), excursió feta pels socis Pujol, Riera, Rigol i Sala. La de 1911, conté també diversses ressenyes sobre excursions, titulades, La Muntanya a l'hivern (p. 95-98), sobre una anada a La Molina i al cim de Puigllansada amb pràctica de l'eski; De Barcelona a Roses per mar (p. 98-104), Excursió a les Costes de Llevant: De Blanes a Sant Feliu de Guíxols. Dies 25 i 26 de març (de 1911) (p. 104-108), Excursió automobilística realitzada a primers de juny, per carreteres franceses, feta per Joan Rigol (p. 108-116), Excursió ciclista a Montserrat. Dia 7 de maig de 1911, feta per Castellà, Queralt i Rigol, autor aquest darrer de la ressenya (p. 116 i 117), Excursió a les Serres de Collsacabra. Dies 16 i 17 d'abril (p. 118-123). La de 1912, l'Excursió als Alps de la Suïssa Central (Gotthard). Pasqua de 1912, excursió feta per A. Campanyà, autor de la recensió (. 69-73); Excursió a León, Puerto Pajares i Valgrande (Astúries), recensió a cura de Joaquim Elías - (p. 74-80); Excursió al Pallars i la Vall d'Aran, feta pels socis Romà Pujol, Joan Rigol i Jaume Riera, autor aquest darrer de la ressenya (p. 80-88); Excursió a Pedrafarça, els dies 27 i 27 de maig de 1912, per set socis i recensionada per J.R.C. (J. Riera i Colom) (p. 88-91); Excursió a Puigsecalm, recensió a cura també de J. Riera (p. 91-95); Excursió a la Travesia de la Calma i

cim del Montseny en un dia, feta el 24 de setembre de 1911 pels socis Joan i Francesc Serrià i Joan Rigol, recensionada pel primer (p. 95-97); Excursió a rutes alpines, ressenya a cura de -- Joan Rigol i Font (p. 97-103). La "Revista Anyal" de 1913, contenia les recensions de Joan Rigol sobre Ma primera ascensió al pic d'aneto (245-253), J. Riera i Colom, El Montseny (p. 253--256), Joaquim Elias i Juncosa, Excursió al Pic de la Maliciosa (p. 256-259), del mateix Elias, Excursió a Wamba (p. 259-262); -- J.R. i C (J. Riera i Colom), Excursió a Núria i Finestrelles -- (p. 262-267); F. Serrià, Excursió a les Serres del Corredor (p. 267-269); Josep Morató, Excursió al Santuari de la Verge de Montgrony i Fonts del Llobregat (p. 269-271); J. Elias i Juncosa, Excursió al port de Navacerrada i a Siete Ficos (Guadarrama) (p. -- 271-275); i J. Riera i Colom, Una excursió a l'illa de Mallorca, Puigmajor i Torrent de Pareis (p. 275-301). I la de 1914, Excursió als estanys de Nohedes i d'Evol, recensió a cura J. Riera i Colom (p. 53-63); i Una tarda a Segòvia i un dia d'ascensió a -- Peñalara (Somosierra), a cura de Joaquim Elias i Juncosa.

- (846) Les Memòries de la Secció d'Esports i Excursions, reproduïdes a la "Revista Anyal", esmenten també l'activitat excursionista. V. ELIAS, J.- Memòria de la Secció especial d'Esports i Excursions. Curs 1909-1910.- "Revista Anyal" 1910, p. 132-133. ELIAS, J.- Memòria de la Secció Permanent d'Esports i Excursions en el curs -- 1910 a 1911.- "Revista Anyal" 1911, p. 215-216. Memòria de la -- Secció P. d'Esports i Excursions, per son secretari.- "Revista -- Anyal" 1912, p. 186-187, Memòria la qual subratllava que "en el camp de les excursions s'ha fet molt i gairebé podem dir que la nostra entitat és la que més en fa de les que avui existeixen". RIERA I COLOM, J.- Memòria de la Secció Permanent d'Esports i Excursions.- "Revista Anyal" 1913, p. 379-380 i p. 383 i 384. RIERA I COLOM, J.- Memòria de la Secció Permanent d'Esports i Excursions. Curs de 1913-1914.- "Revista Anyal" 1914, p. 126-128, en la qual novament subratllava que la Secció "és de les que a Barcelo-- na, sense ésser dedicada a una sola finalitat, fa més excursions".
- (847) El 8 de febrer de 1911, la Secció s'adheria a la Federació Catalana de Club de Futbol ("Revista Anyal" 1914, p. 274). "Deguda-- ment entrenats els novells futbolistes, puguérem fer la inaugura-- ció el 19 de febrer (de 1911), presentant uns equips prou homoge

nis", assenyalava Joaquim Elias a la Membria esmentada de la Secció d'Esports i Excursions, a la "Revista Anyal" 1911, p. 215, - tot referint-se al partit de futbol fet en la inauguració oficial del camp d'esports que hom havia llogat per a practicar-ni, - entre d'altres esports, el futbol i que iniciava "oficialment" - aquest. El 8 de març de 1911, hom acordava que els equips de futbol del Centre juguessin amb el nom de "Barcino" ("Revista Anyal" 1914, p. 275). "Acció" d'abril de 1911, p. 7, per la seva banda assabentava dels "primers partits de futbol", fets al camp d'esports del carrer Muntaner. "Acció" d'agost, p. 14, i de setembre de 1911, p. 7, informava que continuaven "els partits d'entrenament". El 6 de novembre de 1911, l'equip Barcino era inscrit a la Federació Catalana de Clubs de Futbol "amb la classificació de juniors" ("Revista Anyal" 1914, p. 278) i els diversos equips Barcino entraven "ja en funcions, jugant diversos partits de Concurs per al campionat de la present temporada ("Acció", febrer - 1912, p. 8). A partir d'ara, "Acció", igualment, dedicaria espais a aquest esport. La memòria de la Secció, del curs 1911---1912, ja citada en un altre lloc, esmentava els partits jugats - pels equips o "teams" Barcino ("Revista Anyal" 1912, p. 187-188). Els equips Barcino començarien igualment a sumar trofeus, com la "copa ciudad" i la "copa ciutat de Figueres" que la Membria de la Secció del curs 1912-1913, subratllava ("Revista Anyal" 1913, p. 383 i 386-389). La copa "ciudad" era guanyada el 24 de novembre de 1912 i donava lloc a la celebració d'un banquet el 8 de - desembre de 1912, ofert per la Junta de la Secció al primer --- equip del Barcino, en el qual J. Riera, secretari de la Secció, manifestava en un parlament: "No sé ben bé si en la vostra empen- ta duieu en el cor un nom d'amor, de sant ideal, el nom del nostre Centre, que és dir el nom de Catalunya"; Puig i Esteve contestava a Riera i Colom que li ofería el trofeu. "Revista Anyal" 1914, p. 282. "Revista Anyal" 1913, p. 388. L'equip Barcino, -- d'altra banda, havia obtingut un "assenyalat triomf en la festa atlètica celebrada al camp del F.C. Barcelona, concedint-se-li - fins a 10 medalles i la copa Barcelona" ("Revista Anyal" 1914, - p. 281; "Revista Anyal" 1913, p. 388-389). El 21 de setembre de 1913, el primer equip del Barcino guanyava la Copa de Plata de - Montcada ("Revista Anyal" 1914, p. 284). Aquesta darrera font, -

subratllava també el triomf del mateix equip sobre el segon equip del Barcelona, "essent la primera vegada que aquest team és vençut per un de la categoria del Barcino" (p. 265). La Memòria de la Secció del curs 1913-1914, recordava els nombrosos partits celebrats pels equips del Barcino a diferents poblacions com Sabadell, Terrassa, Igualada, Mataró, Vilasar, Montcada, etc. Quatre equips de futbol del Barcino, esmentava aquesta memòria (p. 128-130). "A l'objecte de simplificar -assenyala també aquesta darrera- l'aclaparadora tasca que, des de la creació del Club de Mars'agombolà sobre aquesta Junta, es constituí una comissió encarregada de resoldre totes les qüestions i d'atendre tots els assumptes referents al futbol, de la qual junta formen part els capitans dels 4 equips" (p. 129).

Esmentem també, que el 12 de desembre de 1912, "amb motiu de les dues federacions de clubs de futbol existents, se celebrà una reunió entre la Junta de Govern de la Secció i els jugadors d'aquell esport, acordant-se continuar l'inscripció del Barcino en la Federació Catalana de Clubs de Futbol" ("Revista Anyal" 1914, p. 282).

- (848) En menor mesura que les excursions a peu, hom en feu també de ciclisme, a les quals "Acció", hi dedicava igualment espais de ressenya i la mateixa "Revista Anyal", concretament la de 1911 (V. n. 845). Segons les Efemèrides citades, de la Secció d'Esports, publicades a la "Revista Anyal" 1914 -p. 261-288-, es feien tres excursions ciclistes el curs 1909-1910, sis el 1910-1911, nou el 1911-1912, una el 1912-1913, i cap el 1913-1914; els dos darrers cursos, doncs, aquest esport davallava notablement.
- (849) Cada curs també els alumnes del gimnàs organitzaven, bé "petits concursos", el 1910, que s'iniciaven el 9 de gener de 1910, amb una primera prova i amb exercicis de carrera a peu (500 m), salts amb perxa, llançament de pes i salts sense trampolí, i que s'acabaven el 8 de maig de 1910, després de quatre proves fetes entre una data i l'altra ("Revista Anyal" 1914, p. 270 i 272); bé "concursos" com el desenrotllat a partir del gener de 1911, de característiques i duració semblants (cinco proves) ("Revista Anyal -- 1914, p. 274-276), bé sota el nom de "campionats de gimnàs" el 1912 ("Revista Anyal" 1914, p. 279-280). Igualment "Acció" detallava els resultats de les diverses proves.

La Memòria de la Secció del curs 1910-1911, indicava que "en el present curs han continuat els concursos i sentim dir-ho, però és necessari consignar que els socis no han correspost amb llur assistència, en el nombre que era d'esperar a la prova mesal, que sempre ha estat migrada, ni a l'interès de la Junta en arrelar aquests concursos que reporten un benefici immediat als socis per l'exercici i per l'entrenament que suposa, tot servint d'estímul i saludable entreteniment" ("Revista Anyal" 1911, p. 214). La mateixa memòria del curs següent, que indicava que el "concurso atlètic" no havia estat "tot el concorregut que era d'esperar, comptant amb els valuosos elements que tenim", si bé havia estat "en canvi molt important de qualitat" ("Revista Anyal" 1912, p. 188-189). Aquesta falta d'arrelament dels concursos explicaria llur desaparició a la fi.

- (850) La Memòria de la Secció, publicada a la "Revista Anyal" de 1910, p. 133-134, es referia també a aquest esport i informava que "el tir al blanc ha funcionat durant tot el curs" i efectuades reformes s'estava instal·lant novament perquè pogués "funcionar des del primer de juliol, en què les vacances de les classes ho permeten". La memòria de la mateixa secció del curs següent, publicada a la "Revista Anyal" de 1911, p. 214, indicava també que el "tir al blanc" havia funcionat "a l'estiu al pati i a l'hivern al local de la Secció". L'estiu de 1912, s'organitzava un concurs de tir al qual s'inscrivien vint-i-cinc socis ("Revista Anyal" 1914, p. 281, Memòria cit., "Revista Anyal" 1913, p. 380), que es repetia l'estiu de 1913 ("Revista Anyal" 1914, p. 284 i Memòria cit., "Revista Anyal" 1914, p. 128).
- (851) Se celebraven a l'estiu i acabaven en el mes de setembre, el 1910, 1911, el 1912 que se celebrà durant el mes de setembre fins el 15 d'octubre i que segons la Memòria de la Secció del curs 1912-1913, mai havia estat "un concurs d'aquest esport tan concorregut", la qual cosa feia pensar als animadors de la Secció que "per a simplificar la seva celebració serà convenient fer categories de jugadors" ("Revista Anyal" 1913, p. 380); i el 1913 ("Revista Anyal" 1914, p. 273-285). El 30 d'octubre de 1913, es faria un acte de repartiment de premis als guanyadors dels concursos de tir i de pilota darrerament celebrats ("Revista Anyal" 1914, p. 284 i Memòria cit., del curs 1913-1914, "Revista Anyal" 1914, p. 126). "Ac-

ció", a l'igual que per als altres esports, com el del tir, detallava periòdicament la seva marxa i els resultats dels concursos.

- (852) El 29 de maig de 1912, hom acordava construir una pista de patinatge al pati d'esbarjo del Centre, tot "acceptant un donatiu de 3.500 kilos de ciment" ofert per la Companyia "Sland" per "a la construcció del paviment" ("Revista Anyal" 1914, p. 280, i Memòria cit., del curs 1911-1912, "Revista Anyal" 1912, p. 190). El 31 d'agost de 1912, s'hi celebrava una festa de patinatge ("Revista Anyal" 1914, p. 281). La Memòria cit. del curs 1912-1913, remarcava "l'èxit més gran" que havia "coronat la construcció -- (...) de la pista de patinatge" ("Revista Anyal" 1913, p. 384--385).
- (853) Subratllem les excursions al Tibidabo i Montseny el 18 i 25 de gener, i el 15 de febrer de 1914, per a practicar-hi l'esquí i esports amb "luges", i que no hem enumerat juntament amb les excursions, abans. V. "Revista Anyal" 1914, p. 285-286.
- (854) V. p. 121 i nota 196.
- (855) Les festes de fi de curs es feien en el mes de juny i en elles hom hi feia la proclamació dels guanyadors dels concursos o campionats desenrotllats durant l'any, a part de diversos exercicis a càrrec dels alumnes de les classes de gimnàs i d'esgrima; així, la del 25 de juny de 1910 ("Revista Anyal" 1914, p. 272 i "Acció", juliol 1910, p. 5-6); la del 25 de juny de 1911, al Camp d'Esports ja i en la que s'hi afegí un partit de futbol, mentre que les informacions no assenyalen cap exercici d'esgrima ("Revista Anyal" de 1914, p. 277 i "Acció" d'agost de 1911, p. 13-14); la del 14 de juny de 1912 ("Revista Anyal" 1914, p. 281 i "Acció" - juliol 1912, p. 5); la del 7 de juliol de 1913 ("Revista Anyal" 1913, p. 283; i "Acció" d'agost de 1913, p. 7-8); i pel que fa a la de 1914, la seva celebració no consta ni a les Efemèrides de la Secció, ni a la Memòria corresponent, ni als butlletins "Acció" de l'estiu de 1914.
- (856) El 20 de setembre de 1910, s'acordava de llogar el camp d'esports, situat al carrer Muntaner, com hem dit, pel preu de 55 pessetes mensuals; "a partir del proper gener de 1911" ("Revista Anyal" - 1914, p. 273). La Memòria citada de la Secció, publicada a la --

"Revista Anval" 1911, p. 215, assenyalava que l'adquisició d'aquest camp havia estat "el fet més important del present curs -- per a la nostra Secció". "Després de laboriosos treballs prelimi nars -afegia hom-, aconseguirem llogar el camp, que de seguida - cuitàrem a posar en condicions d'ésser utilitzat; les dificul--- tats que des del començament se'ns presentaren tant en la part - econòmica com en la de l'èxit que pugués obtenir la nostra ini-- ciativa, hi hagué moment que ens feren trontollar, però animosa i fiats en el suport de tots vosaltres per la millora que us ré-- portaríem, tinguérem la sort de vencer-les totes. El camp estava conreat en ocasió de la seva adquisició i hagué d'anivellar-se i d'afermar-se; a més hi construïrem una espaiosa barraca amb ves-- tidor per a nosaltres i habitació per al barraquer, el que oca-- sionà una despesa que s'apropa a les 1.500 pessetes, al que pu-- guérem fer cara mercès al nostre crèdit."

El 19 de febrer de 1911, es feia la inauguració oficial del camp amb una festa composta per la segona prova del concurs de gim-- nàs i un partit de futbol, al que ja en ens hem referit a la no-- ta 847 ("Revista Anyal" 1914, p. 275 i "Acció", març 1911, p. 6).

- (857) SECCIO D'ESPORTS I EXCURSIONS.- El cultiu físic.- "El Poble Cata_là", 3 d'abril de 1910. "Acció" de setembre de 1910, p. 11, per la seva banda, manifestava que "les orientacions més perfecta--- ment encaminades a procurar l'educació individual ens diuen que aquesta no sols ha d'ésser intel.lectual sinó també física. Són moltes les Escoles i Universitats de l'estranger que tenen esta-- blertes ambdues ensenyances, i així no és d'estranyar es digui - que el nostre Centre no podria arribar mai a complir son comès - si no hagués tingut en compte aitals orientacions, si no comptés per a això en la seva branca principal, la Secció Permanent d'Esports i Excursions. Els dependents del comerç i de la Indústrià, lligats pel treball diari durant un bon nombre d'hores; tancats tot el dia en fàbriques o magatzems qualques vegades malsans i - quant menys molt sovint mancats de ventilació; ocupats en feines sedentàries, sense fer cap mena d'exercici, necessiten, com qui més, els beneficis de l'educació física."

(858) V. p. 103.

(858 Bis) "Tan bon punt tinguérem la idea d'adquirir dit Club (el Club

de Mar) -manifestava Riera i Colom a la Memòria de la Secció del curs 1912-1913-, que consideràvem necessari per a completar la sèrie d'esports que ambicionem posar a la disposició de nostres companys, tant baix el punt de vista patriòtic, com de cultura física, veiérem planera la dita adquisició, tan planera, un cop salvats els forts obstacles que hi havia a vèncer fora de casa nostra, que ja veiérem cosa feta el voleiar, damunt de l'Edifici surant, la gloriosa ensenya del nostre Centre, i com sempre --- plens del sagrat foc de l'entusiasme, que sempre crema en el cor d'aquesta Secció, veiérem la cosa completament resolta, mes.... el primer entrebanc el trobàrem dintre casa nostra. Hem de confessar la veritat: la campanya que en contra del préstec que demanàrem a la Secció de Socors Mutus (quina Junta, dit sigui de pas, i molt especialment el seu digníssim president, el Sr. Caballer, acollí la idea amb un carinyo que mai agraiem prou), ens feu trontollar, ens descoratjà, car rebíem una ferida, potser donada no massa noblement, de qui menys ens ho esperàvem, mes aquesta impressió, quelcom dura, se'ns esvaí momentàniament. Confiam que els detractors d'aquesta intenció nostra reflexionarien i es posarien de nostra banda, com així fou. I ahir, data memorable, tinguérem l'immens goig de veure que una grandiosa majoria se sumava als nostres entusiasmes. No podia ésser altra cosa. -- Mes en tinguérem un altre de goig. L'acte d'un company nostre, generós, que donà un exemple de fe encoratjador. La quantitat -- que demanàvem a la Secció de Socors Mutus, ell s'oferí a prestar-la, demanant que el seu nom no fos conegut (...). La proposició de préstec a la Secció de Socors Mutus fou immediatament retirada, davant d'aquell bell gest." La Memòria feia també "alusió a les hermoses paraules d'en Puig i Esteve, que en tal memorable sessió (...)".- "Revista Anyal" 1913, p. 385-386.

La sessió a què es refereix aquesta Memòria, degué ésser una assemblea del Centre, car s'hi esmenta la presència de Puig i Esteve; tanmateix, si la memòria es llegí a la Junta General de la Secció -com s'acostumava a fer pel que respecta a les lectures de les memòries per part de cada secció-, és difícil de saber a quina sessió general es refereix aquella, donat que la Junta general de la Secció se celebrà el 10 de juny ("Acció", juliol -- 1913, p. 8), i el dia anterior no se celebrà cap reunió ni del -

Centre ni de la Secció de Socors Mutus. Aquesta darrera, celebrà reunions el 17 i 19 de maig de 1913, de manera extraordinària, - per la qüestió del Dispensari i el 14 de juny -junta general ordinària- i el Centre en celebrà el 15 de juny -extraordinària, - per la qüestió de l'edifici propi-, el 29 de juny -ordinària- i el 27 de juliol de 1913 que fou la que prengué l'acord de com---prar l'edifici surant com veurem; si es tracta d'aquesta darrera reunió, la Memòria de la Secció d'Esports fóra llegida l'endemà en una junta extraordinària que no figura ni a "Acció" ni a les Efemèrides de la Secció.

Riera i Colom, a la Memòria de la mateixa Secció, del curs 1913-1914, recordava, també, els "seriosos entrebancs" que, en fer -- "els primers passos", s'havien oposat "al nostre camí" i la "memorable odissea que sofrírem en recerca de cabals; aquell rodar de Junta en Junta, on contrastava molt fortament el doll clar de la nostra fe amb els foscos encongiments de les qüestionetes plenes de dubtes i petites rebequeries..."- "Revista Anyal" 1914, - p. 130.

V. també "Acció" de juny de 1913, p. 8.

(859) "Revista Anyal" 1914, p. 283.

(860) Els altres acords eren "establir una quota especial transitòria, de 50 cèntims, destinats íntegres a la caixa de la Comissió Administrativa de l'Edifici, aplicable als nous socis, amb objecte - de que aquests cooperin d'alguna manera a l'obra realitzada per l'esforç de molts socis actuals, deixant al criteri del Consell Directiu determinar la data en què deurà començar a aplicar-se" i aclariment del "paràgraf III de l'article 6é dels actuals Estatuts, en el sentit de què passaran a ésser socis protectors tots aquells actius que tinguin negoci per compte propi, encara que - continuïn essent dependents d'altra empresa comercial o industrial".- "Revista Anyal" 1914, p. 189. "Acció" d'agost de 1913, p. 3.

(861) "Revista Anyal" 1914, p. "Acció" d'agost de 1913, p. 3. Josep No guera era el nom, doncs, de l'andònim prestador esmentat a la nota 858 Bis; probablement aquest préstec degué aplanar les difi--cultats.

- (862) El 14 de novembre de 1913, la Junta de Govern de la Secció d'Esports i Excursions aprovava el Reglament interior del Club ("Revista Anyal" 1914, p. 285). A finals de desembre s'obria la "inscripció de socis a dit Club", la qual, "als pocs dies d'obertura (...), el nombre d'inscrits pujà a una suma molt important" ("Acció", desembre 1913, p. 7). El 24 de desembre de 1913, s'acordava de comprar "tres canoes al Reial Club Marítim, pel preu de -- 900 pessetes i encarregar dos canots de passeig al constructor -- Sr. Vilardell, pel preu de 1050 pessetes". El 7 de gener de 1914, s'acordava "constituir un Comité de Rem pel Club de Mar, nomenant, per a formar-lo, a Josep Durban, Capità; Josep Ribas, cap del material; i Jaume Banús, secretari". Els mesos següent, hom seguiria adquirint o encarregant material: un "canot a dos remers" i un a un remer el 4 de febrer de 1914, "un canot de passeig a dos remers" el 11 de febrer, un "iol de mar pel preu de -- mil pessetes" el 25 de febrer ("Revista Anyal" 1914, p. 285-286). Pel que fa a l'equipament del Club i el text del Reglament, vegeu's "Acció" de febrer de 1914, p. 7. La Memòria esmentada de la Secció del curs 1913-1914, donava la xifra de vuit embarcacions i indicava que s'havien començat gestions "per a adquirir una canoa nova, de construcció moderníssima, que serà, sens dubte, la millor construïda fins avui" ("Revista Anyal" 1914, p. 131).
- (863) "Revista Anyal" 1914, p. 285. "Acció" de gener de 1914, p. 7, i "Acció" de febrer de 1914, p. 7.
- (864) "El gallardet resultà vistósíssim --assenyala "Acció" de maig de 1914, p. 7-. Té, com aquestes ensenyes acostumen, la forma triangular: en l'espai més ample sobre un camp grana, hi campeja la -- insígnia adoptada pel nostre Centre i en la resta hi figuren les quatre barres catalanes. Ens cap la glòria d'haver hissat per -- primera vegada en edificis d'aquesta mena, la bandera barrada". "(...) ara com el profeta podem dir --manifestava Riera i Colom a la Memòria de la Secció del curs 1913-1914- que estava escrit -- que les quatre barres flamejarien els dies de festa damunt de la nostra casa de mar, que bé podríem qualificar d'arca de les nostres il.lusions. I la Secció d'Esports va prendre possessió del seu troç de Mediterrani."- "Revista Anyal" 1914, p. 130.
- (865) "Acció", maig 1914, p. 7. "Revista Anyal" 1914, p. 286. V. p. 103.

d'aquest treball.

- (866) Ibid nota anterior. La festa esportiva per la tarda es componava d'un partit de futbol "entre elements del nostre Club Barcino" i de diversos "exercicis d'atletisme".
- (867) "Revista Anyal" 1914, p. 124. "La Secció d'Esports i Excursions -assenyalava també la mateixa Memòria- és com un atleta qui té -sa estada a Barcelona, amb el cap i el cor a la Rambla de Santa Mònica -que és el nostre casal-, amb un braç al pla -que és el -camp d'esports- i amb l'altre braç al Mediterrani -que és el -- Club de Mar-; cap i cor que dirigiran, ajudant-se dels dos bra--ços que farem ben potents, per a què tota la joventut de casa -- nostra s'hi senti abraçada i s'hi senti bé i forta".
- (868) "Acció" de març de 1914, p. 7, assenyalava que, "inaugurat el -- nostre Club de Mar, ha estat tan gran l'entusiasme amb què els -nostres companys han acollit l'esport nàutic, que aquesta Junta s'ha vist obligada a organitzar immediatament diverses tripulaci--ons que seran destinades, convenientment classificades, a Rega--tes" i anunciava les primeres, que foren "inter-club", per a la -propera primavera, i tot seguit transcrivia les "Regles per a la classificació dels remers del Club de Mar". El 26 d'abril se ce--lebraven les primeres regates esmentades i en vista dels resul--tats s'acordava "concorrre amb 3 equips a les regates de canots organitzades pel Reial Club Marítim de Barcelona".- "Revista --- Anyal" 1914, p. 286. "Acció", abril 1914, p. 6-7; "Acció" de -- maig de 1914, p. 8; i de juny de 1914, p. 11 i 12. Les regates "inter-club" continuarien i el Centre començava a competir en -- les que aquell Reial Club organitzava com la del 31 de maig de -1914, que guanyaven els socis del Centre Rigol, Boronat i Santa-maria, victòria que donava lloc a un "banquet d'homenatge" ofert a aquests darrers el cinc de juliol ("Acció", juliol 1914, p. 7-8). Pel que fa a celles "inter-club", continuaven el 21 de juny ("Acció" cit. ibid). V. també, sobre el Club de Mar, la Memòria esmentada del curs 1913-1914, p. 130-135.
- (869) "Com sabeu, la principal acció d'aquesta Secció -manifestaria -- Riera i Colom a la Memòria de la Secció del Curs 1912-1913- és -fora de casa, és en el camp de batalla del futbol, és en les mun

tanyes. Un exemple: ara fa poc el nostre primer team de futbol - guanyava en un camp de terra empordanesa, en la bella ciutat de Figueres, una Copa de l'Ajuntament, i una multitud nombrosa aplaudia frenèticament els nostres companys que en aquell moment se sentien més que mai orgullosos de pertànyer al Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria (...). I per allà al mes d'agost dos companys aquí presents, Cuyàs i en Pujol, incrivien a la vora dels 3.500 metres d'alçària, en el cim més alt de la serralada pirinenca, el nom de la nostra entitat (...). - Per terres de Castella hi tenim dos volguts companys entusiastes d'aquesta Secció, i per tant del Centre, que no es cansen mai de pensar amb nosaltres i de parlar de nosaltres, i trescant per -- les terres més altes d'aquell país, hi passegen la nostra ense-- nya (...). Per això (...) aquesta Secció té els seus dominis -- principals fora de casa: és com si, permeteu-me la frase, tin-- gués colònies, però colònies de pau, de salut, d'alegria."- "Re-- vista Anyal" 1913, p. 379-380.

- (870) El mateix Riera i Colom, a la Memòria del curs 1913-1914, tot comentant la inauguració oficial del Club de Mar, el 19 d'abril de 1914, manifestava que la Secció se sentia "orgullosa d'haver hissat, per primera vegada en edifici d'aquesta naturalesa, la bandera barrada, que poques vegades abans de fer-ho nosaltres li -- haureu vista, i encara d'una manera vergonyant". "La nostra entitat -continuava-, que és en el seu fons una entitat patriòtica, manifesta en les diverses accions de les seves grans branques -- aquest esperit de catalanitat, que, com un far, la guia. És el -- secret de la nostra marxa ascendent aquesta llum d'idealitat que ens porta, perquè nosaltres no som un Club de Mar, ni un Club de Futbol, ni una Germandat de Socors Mutus, ni un Centre d'Ense-- nyança exclusivament; totes aquestes activitats són branques -- d'un gran arbre que té clavades ses arrels en terra catalana i -- xucla del seu cor mateix son aliment, que converteix en fruits -- per a ella mateixa. I aquest és el gran ideal que ens lliga. Qui de vosaltres, companys nostres de poc temps, hagués vingut per a aprofitar-se exclusivament dels avantatges que la nostra organització pot oferir, sense altre objecte ni finalitat, s'hi troba-- ria malament en aquesta casa, i, en canvi quan s'ha comprés tota

la magnitud de l'obra del Centre, se l'estima, i un s'hi sent -- tan compenetrat, que les petites amargors, les alegries, els sen-
timents tots que en tota cosa de la vida s'experimenten, van --
fent un feix cada cop més gran, que és com un llast que anem car-
regant en la nostra nau, i ens l'aferma i l'assegura en el nave-
gar de la nostra vida societària."- "Revista Anyal" 1914, p. 133
134.

(871) La Membria de la Secció del Curs 1912-1913, per exemple, esmenta dues festes, "la una a començament del passat estiu" (14 de juny de 1912) i l'altra en el "desé aniversari de la fundació del Cen-
tre" (13 d'abril de 1913): "Ambdues festes -prosegueix aquella- es vegeren concorregudíssimes. Una gran gentada assistí als jocs atlètics, i tota la premsa de Barcelona, l'esportiva especial--- ment, s'ocupà llargament d'elles, omplint d'elogis al Centre. -- Cal consignar que la nostra Secció, tot i formant part d'un Cen- tre patriòtic i cultural, és a Barcelona una de les Entitats que més soroll fan en la pràctica de l'exercici físic."- "Revista -- Anyal" 1913, p. 382.

(872) V. p. 199 i sgs.

